



**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бранка Загорца 2
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
финансијског извјештаја Републичке дирекције за путеве
за период 01.01.-31.12.2001. године**

Број: РВ026-02

Бања Лука, 01.08.2002. године



Извјештај Главног ревизора

Извршили смо ревизију биланса стања Дирекције за путеве са 31.12.2001 године, биланса успјеха и биланса новчаних токова за 2001 годину. За наведене финансијске извјештаје одговоран је Директор, а наша одговорност је да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу извршене ревизије.

Ревизију смо извршили у складу са Ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију БиХ и Стандардима ревизије РС. Ови стандарди налажу нам да ревизију планирамо и извршавамо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује испитивање доказа на основу провјере узорка, који поткрепљују износе објелодањене у финансијским извјештајима. Ревизија, такође, укључује ревизију финансијских трансакција, укључујући процјену усклађености са законима и прописима, као и документованост финансијских трансакција. Сматрамо да ревизија коју смо извршили, обезбјеђује разумну основу за изражавање мишљења.

У билансу стања неправилно је приказана вриједност извора средстава у износу мањем за 12.720.208 КМ и обавеза у износу мањем за 448.552 КМ.

У билансу успјеха су приказани приходи у износу већем за 448.552 КМ.

У билансу новчаних токова су исказани новчани приливи у износу мањем за 2.229.891 КМ, а новчани одливи у износу мањем за 2.073.634 КМ.

По нашем мишљењу, изузев ефеката који произилазе из горе наведеног, финансијски извјештаји у свим значајним аспектима приказује реално и објективно финансијски положај Дирекције за путеве као и резултате пословања у 2001-ој години.

Бања Лука, 01.08.2002. године

ГЛАВНИ РЕВИЗОР

Бошко Чеко



САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	1
3	НАЛАЗИ	2
3.1	Рачуноводствени систем и систем интерне контроле	2
3.2	Биланс стања	3
3.3	Биланс успјеха	6
3.4	Биланс новчаних токова	6
4	ЗАКЉУЧЦИ	7
5	ПРЕПОРУКЕ	7



1 Увод

Републичка дирекција за путеве (у даљем тексту Дирекција), основано је и организовано у складу са одредбама Закона о министарствима (СЛ.ГЛ. РС бр. 3/97, 10/98 и 18/99), Закона о државној управи (СЛ.ГЛ.бр. 11/94) и Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Дирекцији. Дирекција је организована у три организационе јединице:

- Одјељење за правне и опште послове
- Одјељење за финансијске и економске послове
- Одјељење за техничке послове.

Сједиште Дирекције и организационих јединица је у Бања Луци.

Финансијско- рачуноводствени послови Дирекције су у надлежности Одјељења за финансијске и економске послове Дирекције. Дирекција је у 2001-ој години своје пословање обављала преко слиједећих рачуна:

- рачун код Развојне банке а.д. филијала Бања Лука број 562-099-00010726-35
- рачун код Кристал Банке Бања Лука број 552-000-00005921-51
- рачун код Цептер комерц банке Бања Лука број 567-162-83000707-31
- рачун код Бањалучка банка Бања Лука број 551-001-00003419-54
- девизни рачун код Развојне банке а.д. Бања Лука број 70400-1813226
- девизни рачун код Привредна банка Српско Сарајево, филијала Зворник број 54109-978-25000676.

За податке приказане у рачуноводству и у финансијском извјештају одговорна је Дирекција. Наша одговорност је да на основу проведене ревизије изразимо мишљење о подацима приказаним у рачуноводству и у финансијском извјештају. Сматрамо да проведена ревизија пружа солидну основу за изражавање ревизијског мишљења.

2 Предмет, циљ и обим ревизије

Ревизија је планирана и спроведена на основу члана 14 Закона о ревизији јавног сектора РС (СЛ.ГЛ. РС бр.18/99). Ревизију смо планирали и извршили у складу са INTOSAI ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију Босне и Херцеговине (СЛ.ГЛ.РС бр.20/01) и Стандарда ревизије РС. Ови стандарди нам налажу да планирамо и извршавамо ревизију на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји, који су предмет ревизије, не садрже материјално значајне грешке.



Предмет ревизије: је ревизија финансијског извјештаја о извршењу буџета у Дирекцији за 2001 годину (буџетски подраздио бр.16.1.)

Циљ ревизије: је да се омогући ревизору да изрази мишљење о финансијским извјештајима који су предмет ревизије, тј. да ли финансијски извјештаји у материјално значајном смислу реално и истинито приказују финансијско и имовинско стање Дирекције, резултате пословања и новчане токове у обрачунском периоду.

Обим ревизије: обухвата процјену организације и функционисања финансијско-рачуноводственог система и система интерне контроле, утврђивање финансијског и имовинског стања, утврђивања резултата пословања кроз утврђивање остварених прихода и извршених расхода, утврђивање новчаних токова у обрачунском периоду, усклађеност обављених финансијских трансакција, као и документованост обављених трансакција, примјену усвојених рачуноводствених стандарда и општеприхваћених рачуноводствених начела.

Ревизија је обављена, уз примјену адекватних метода ревизије, у времену од 25.06.-17.07.2002 године.

Републичка дирекција за путеве је доставила Примједбе на Извјештај о обављеној ревизији финансијског извјештаја Републичке дирекције за путеве за период од 01.01.-31.12.2001 године.

Примједбе су размотрене од стране главног ревизора и усвојене у дијелу који се односи на примједбу под тачком 4, става 3.2 Извјештаја о обављеној ревизији финансијског извјештаја Републичке дирекције за путеве за период од 01.01.-31.12.2001 године. Измјена се односи на констатацију да је " Влада РС донирала опрему- кипер камионе- ИВЕКО Италија", и сада гласи " опрема набављена кроз кредит Свјетске банке Н 032-БОС, под називом " Хитни пројекат обнове саобраћаја" ". Остале примједбе нису прихваћене од стране главног ревизора.

3 Налази

3.1 Рачуноводствени систем и систем интерне контроле

Рачуноводствени систем Дирекције организован је на основу одредби Закона о рачуноводству, Закона о буџету и Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за правна лица кориснике буџета, уз примјену контног оквира и аналитичког контног плана за правна лица кориснике буџета. Током ревизије је утврђено да не постоје утврђене рачуноводствене политике које би дефинисале обрачун амортизације,отпис и процјењивање билансних позиција.

Дирекција је, у складу са одредбама Закона о Буџету и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета, била у обавези да сачини финансијски извјештај за 2001- у годину у форми годишњег обрачуна и да га до 28.02.2002 године достави Министарству за саобраћај и везе ради консолидованог Извјештаја о извршењу Буџета за 2001 годину. Ревизијом је утврђено да је Дирекција на основу података из рачуноводства сачинила и доставила Министарству за саобраћај и везе финансијски извјештај у форми годишњег обрачуна.

Ревизијом је утврђено да у Дирекцији нису успостављене политике интерне контроле које регулишу правила, процедуре и поступке контроле, односно надлежности организационих јединица, овлаштења и одговорности непосредних извршилаца у управљању, располагању, трошењу и контроли трошења буџетских средстава. Услијед непостојања политика интерне контроле појављују се недостаци и неправилности приликом процјењивања и приказивања средстава и извора средстава, приказивања насталих обавеза и потраживања.

Попис потраживања, обавеза није спроведен у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем, из разлога што нису сачињене пописне листе потраживања и обавеза, са структуром истих, као и спорних потраживања и обавеза, те се, као такав, не може сматрати обликом надзора и интерне контроле.

Увидом у попис обавеза и потраживања утврђено је, да је, у складу са Одлуком директора, а на приједлог пописне комисије, вршен отпис обавеза и потраживања, а да претходно није прибављена одговарајућа документација (код добављача- усаглашавање стања обавеза, односно код потраживања- документација о свим подузетим мјерама- утужењима како би се иста наплатила од дужника).

3.2 Биланс стања

У билансу стања је приказано сталних средстава у укупном износу од 120.445.984 КМ, чија је исправка вриједности 941.954 КМ, а садашња вриједност у износу 119.504.030 КМ.

Ревизијом је утврђено да је 1998 године опрема набављена кроз кредит Свјетске банке Н 032-БОС, под називом " Хитни пројекат обнове саобраћаја" , за грађење и одржавање путева, у укупном износу од 2.295.749 КМ, која није уопште евидентирана у пословним књигама Дирекције. Наведена опрема представља дио кредитног уговора склопљеног између Владе РС и Свјетске Банке бр. РС-97-01. Увидом у документацију је утврђено да је поменута опрема, у току 1998 године, испоручивана предузећима за грађење и одржавање путева на основу Уговора о уступању возила. Путем књижних обавјести Дирекција је, тек у 2001-ој години, одобравала предузећа за вриједност уступљене опреме. Изјавом одговорног лица је утврђено да се приходи остварени по основу Уговора о уступању возила, а на основу усменог договора министра финансија, министра саобраћаја и веза и директором Дирекције, сматрају приходом Дирекције.

Извори средстава као коресподена билансна позиција не одражавају стварно стање сталних средстава из разлога непреузимања усаглашених почетних стања средстава и извора средстава из 1998 године.

Стање новчаних средстава у Дирекцији, на дан 31.12.2001 године, је износило 178.109 КМ, и односе се на :

- Новчана средства у благајнама у износу од 5.685 КМ,
- Новчана средства на жиро- рачунима у износу од 85.854 КМ,
- Новчана средства депонована у банкама у износу од 86.569 КМ.



У билансу стања, на ставци краткорочних потраживања и пласмана, исказана је вриједност краткорочних пласмана и потраживања у износу од 2.908.005 КМ.

Увидом у финансијску документацију Дирекције је утврђено да је извршен отпис потраживања на основу приједлога Комисије за попис имовине Републичке дирекције за путеве за 2001-у годину наведеног у Извјештају бр. 02-345-580/02 од 20.02.2002 године. Дирекција је у току 2000-те године одобравала испоруку нафте за реконструкцију путева извођачима радова преко Републичке дирекције робних резерви, а на основу Рјешења Владе РС о одобравању средстава за набавку деривата нафте за модернизацију и реконструкцију путева бр. 02/1-020-64/2000 од 24.01.2000 године. **Отпис потраживања за испоручену нафту, извршен је у укупном износу од 258.233 КМ, и то према слиједећим предузећима:**

- ОДВП Семберија Бијељина	30.000 КМ
- Компанија " Арс" Козарска Дубица	29.734 КМ
- СО Дервента	99.114 КМ
- Боснаекспрес Добој	29.734 КМ
- ШГ Прњавор	29.734 КМ
- ОДП " Борје" Теслић	19.823 КМ
- ШГ Маглић Србиње	20.094 КМ.

Током ревизије је утврђено да је Дирекција, у току 2001-е године, у више наврата слала захтјеве за поврат средстава по основу дате нафте, у којима се наводи да ће се предузети адекватне мјере против извођача у случају да извођач, у наведеном року, не изврши поврат средстава. **Такођер је утврђено да поврат средстава од стране извођача није извршен, нити су предузете мјере од стране Дирекције (нису вршења утужења),** а које су наведене у захтјевима за поврат средстава по основу дате нафте. **Увидом у финансијску документацију Дирекције је утврђено да приликом отписа нису извршена адекватна књижења (отпис потраживања није књижен преко исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања).**

Дана 08.06.2001 године склопљен је уговор о испоруци нафте, бр.03-345-1391/01, између Дирекције и Рафинерије нафте Српски Брод. Ревизијом је утврђено да је у току 7. мјесеца 2001 године, Рафинерији нафте Српски Брод дозначен износ од 10.000.000 КМ, на име аванса по наведеном уговору, и то:

- 11.07. 2001 године	2.000.000 КМ
- 12.07. 2001 године	2.000.000 КМ
- 13.07. 2001 године	2.000.000 КМ
- 16.07. 2001 године	2.000.000 КМ
- 17.07. 2001 године	2.000.000 КМ.

Увидом у одредбе уговора утврђено је да авансне уплате уопште нису предвиђене. **У току обављања ревизије, ревизору није предочена адекватна документација којом би се документовао потпуни увид Дирекције у испоруку нафте, количину и**

цијену од стране Рафинерије нафте Српски Брод, као ни документација којом се документује у којој количини и вриједносном износу су извођачи радова примили наведену нафту.

Дана 10.01.2001 године потписан је уговор бр.03-345-43/2001 између Дирекције и Предузећа за производњу, унутрашњу и спољну трговину " РМГ" Српско Сарајево о извођењу грађевинских радова на изградњи обилазног пута на магистралном путу М-5 Сарајево- Пале, као привременг рјешења саобраћаја преко терена обухваћеног клизиштем " Лапишница. Укупна уговорена вриједност радова по уговору је износила 1.185.770 КМ, која је анексима уговора бр.1/01 и 2/01 повећана на износ од 3.360.436,90 КМ. Основним уговорима, те анексима на основни уговор је регулисано да Дирекција преузима на себе измирење 1/3 уговореног износа, односно 1.120.145,60 КМ. Ревизијом је утврђено да је Дирекција вршила авансне уплате РМГ-у, које нису предвиђене уговором и то:

- 30.01.2001 године 50.000 КМ
- 23.03.2001 године 30.000 КМ.

Увидом у финансијску документацију је утврђено да је Закључком Владе РС о давању сагласности за плаћање свих изведених радова на привременом рјешењу одвијања саобраћаја у подручју клизишта Лапишница, бр.02/1-020-2512/01 од 20.12.2001 године, Влада сагласна да Дирекција плати трошкове изведених радова у пуном износу.

Ревизијом је утврђено да је дана 07.06.2001 године проведена асигнација бр. 02-345-1367/01 између РМГ-а Српско Сарајево, Дирекције и Агропром Банке, **којом РМГ Српско Сарајево налаже Дирекцији да умјесто РМГ-у износ од 900.000 КМ уплати на рачун Агропром Банке.** Увидом у финансијску документацију Дирекције је утврђено да **Дирекција у моменту провођења асигнације, није имала обавеза према РМГ Српско Сарајево, те да је била у претплати према истом извођачу радова, до тада, у укупном износу од 570.146 КМ.**

Дана 25.06.2001 године закључен је уговор бр. 03-345-1602/01 између Дирекције с једне и предузећа " Дуга холдинг" а.д. Београд и Chemit д.о.о. Брчко са друге стране о испоруци- набавци боје за хоризонталну сигнализацију. Утврђено је да је по наведеном уговору вршено дозначавање средстава од стране Дирекције на име аванса. Ревизијом је утврђено да горе наведеним уговором нису предвиђене авансне уплате.

Дирекција је на дан 31.12.2001 године имала одобрених позајмица другим предузећима у укупном износу од 76.521 КМ, и то:

- Мљекара Бања Лука 45.521 КМ,
- Белира 11.000 КМ,
- Хидрат Челинац 20.000 КМ.

Ревизијом је утврђено да је Дирекција предузела адекватне мјере за поврат средстава, те да је 16.01.2002 године Хидрат Челинац извршио поврат средстава у износу од 14.000 КМ.

У билансу стања су исказане обавезе према добављачима у укупном износу 14.133.612 КМ.

3.3 Биланс успјеха

Укупни приходи у билансу успјеха Дирекције су приказани у укупном износу од 55.014.951 КМ. Ревизијом су утврђени укупни приходи од 54.566.399 КМ. Разлика се односи на износ дијела отписаних обавеза од 448.552 КМ, за које није предочена одговарајућа документација, а који није дефинисан рачуноводственим политикама Дирекције. У структури прихода на приходе из Буџета РС се односи 47.292.922 КМ, а на властите приходе 7.273.477 КМ.

Укупни расходи приказани су у билансу успјеха у укупном износу од 33.934.303 КМ.

Приказани трошкови плата у билансу успјеха износе 1.004.152 КМ. Ревизијом је утврђено да су трошкови по основу бруто плата запослених износили 729.463 КМ. У току 2001 године је по основу плата запосленима исплаћено укупно 841.363 КМ, од чега се дио од 111.904 КМ односи на пренесене обавезе из 2000-те године, а други дио од 729.463 КМ се односи на исплаћене плате запослених у 2001-ој години.

Битно је напоменути да **обрачун плата није у складу са одредбама Општег колективног уговора (СЛ.ГЛ. бр. 13/98)**, односно обрачун плата је вршен на основу Појединачног колективног уговора Дирекције са измјенама и допунама истог од 22.08.2001 године и Одлуком бр.01-345-2753/01 од 06.09.2001 године, којом се утврђује најнижа цијена рада од 100 КМ (према Општем колективном уговору најнижа цијена рада је 68 КМ), а која је у примјени од 01.05.2001 године. Наведени акти су потписани од стране Синдикалне организације Дирекције и директора Дирекције.

Материјални трошкови су у 2001-ој години у билансу исказани у износу од 33.204.840 КМ.

Трошкови одржавања возила у 2001 години су износили 79.288 КМ. Из предочене документације није видљиво на којим аутомобилима су вршене оправке и одржавања.

У 2001-ој години је на име разних спонзорстава и донација исплаћено укупно 201.896 КМ.

На име регреса запосленима је, према Одлуци директора бр. 02-345-1605/01 од 27.06.2001 године, исплаћено у укупном износу од 54.000 КМ или 1.000 КМ по запосленом, што је у супротности са Општим колективним уговором. Накнаде за топли оброк и превоз су исплаћени у складу са законским прописима.

3.4 Биланс новчаних токова

Биланс новчаних токова, као саставни дио финансијског извјештаја, не приказује реално новчане токове у обрачунском периоду, тј. не приказује реално све приливе новчаних средстава на рачун Дирекције и одливе новчаних средстава са рачуна Дирекције. **Биланс новчаних токова није сачињен у складу са рачуноводственим стандардом број 7 РС (Извјештај о новчаном току).**

4 Закључци

Из проведених ревизионих активности произилазе слиједећи закључци:

1. У Дирекцији нису успостављене рачуноводствене политике и политике интерне контроле, те нису створене претпоставке за потпуну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда и функционисање рачуноводственог система и система интерне контроле на начин који омогућава поуздано управљање, располагање, трошење и контролу трошења буџетских средстава.
2. Попис потраживања и обавеза није спроведен у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем.
3. Биланс стања не приказује реално имовински и финансијки положај Дирекције усљед неправилног утврђивања и приказивања вриједности сталних средстава, извора средстава, обавеза и потраживања на дан билансирања.

Биланс новчаних токова не приказује реално новчане токове у Дирекцији у обрачунском периоду усљед неправилног евидентирања одлива и прилива новчаних средстава.

4. Отпис потраживања за испоручену нафту, извршену по наведеном рјешењу Владе РС, извршен је у укупном износу од 258.233 КМ, а да нису предузете одговарајуће мјере од стране Дирекције за поврат средстава по наведеном основу.
5. За потраживања за дате авансе, није предочена одговарајућа документација на основу које су вршене уплате аванса од стране Дирекције, као ни документација којом би се правдали дати аванси- у Дирекцији не постоје рачуноводствене политике које дефинишу ово подручје.
6. За извршени отпис дијела обавеза није предочена адекватна документација на основу које је извршен отпис- у Дирекцији не постоје рачуноводствене политике које дефинишу ово подручје.
7. Обрачун плата није у складу са одредбама Општег колективног уговора (СЛ.ГЛ. бр. 13/98), у контексту примјене најниже цијене рада као и код обрачуна и исплате накнаде за регрес.

5 Препоруке

У складу са утврђеним закључцима, препоручује се директору Дирекције слиједеће:

1. У Дирекцији успоставити рачуноводствене политике и политике интерне контроле и на тај начин створити претпоставке за потпуну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда, функционисање рачуноводственог система и система интерне контроле на начин који ће омогућити поуздано управљање, располагање и контролу трошења средстава.



2. Попис потраживања, обавеза спроводити у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем и на тај начин обезбједити да попис у суштинском смислу буде облик надзора и интерне контроле.
3. Корекције на потраживањима вршити преко исправке вриједности потраживања уз предузимања свих адекватних мјера како би се извршио поврат или правдање уложених средстава.
4. Авансне уплате извођачима радова вршити само уколико су исте предвиђене уговором, те за пребачене авансе прибавити одговарајућу документацију којом би се правдали уплаћени износи.
5. Обрачун плата и накнада вршити у складу са одредбама Општег колективног уговора.